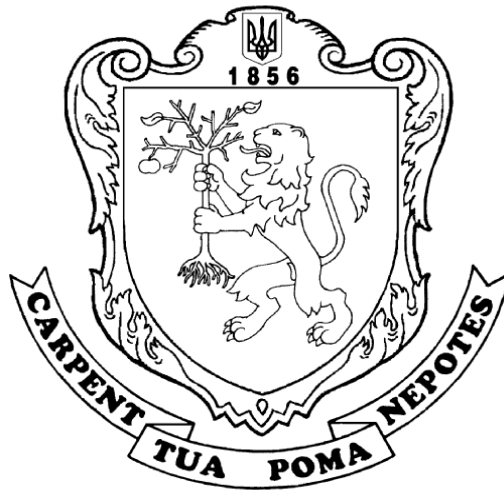

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет агротехнологій та екології
Відділ аспірантури та докторантури

ЗВІТ

про результати опитування здобувачів ступеня доктора філософії
за спеціальністю 201 «Агрономія»
щодо оцінки якості та організації навчання в аспірантурі
Львівського національного університету природокористування

Дубляни 2023

ЗМІСТ

Вступ	3
Результати опитування	4
Висновки	12
Анкета	14

ВСТУП

Для удосконалення процесу навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у Львівському національному університеті природокористування періодично здійснюється опитування аспірантів стосовно оцінки ними рівня та організації навчання в аспірантурі. Основною метою опитування є з'ясування поглядів здобувачів ступеня доктора філософії щодо реального стану та проблем навчального процесу. Результати анкетування використовуються для удосконалення освітньо-наукових програм підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та організації навчання в аспірантурі.

Опитування є анонімним. Воно здійснюється за розробленою анкетною, яку було конвертовано в Google-форму та надіслано кожному аспіранту на його особисту електронну адресу. Анкетування, результати якого представлені у цьому звіті, проведено протягом 07-13 березня 2023 року. У ньому взяли участь 6 респондентів, які навчаються в аспірантурі за цією спеціальністю у 2023 році, а отже, здатні дати об'єктивні відповіді на поставлені питання.

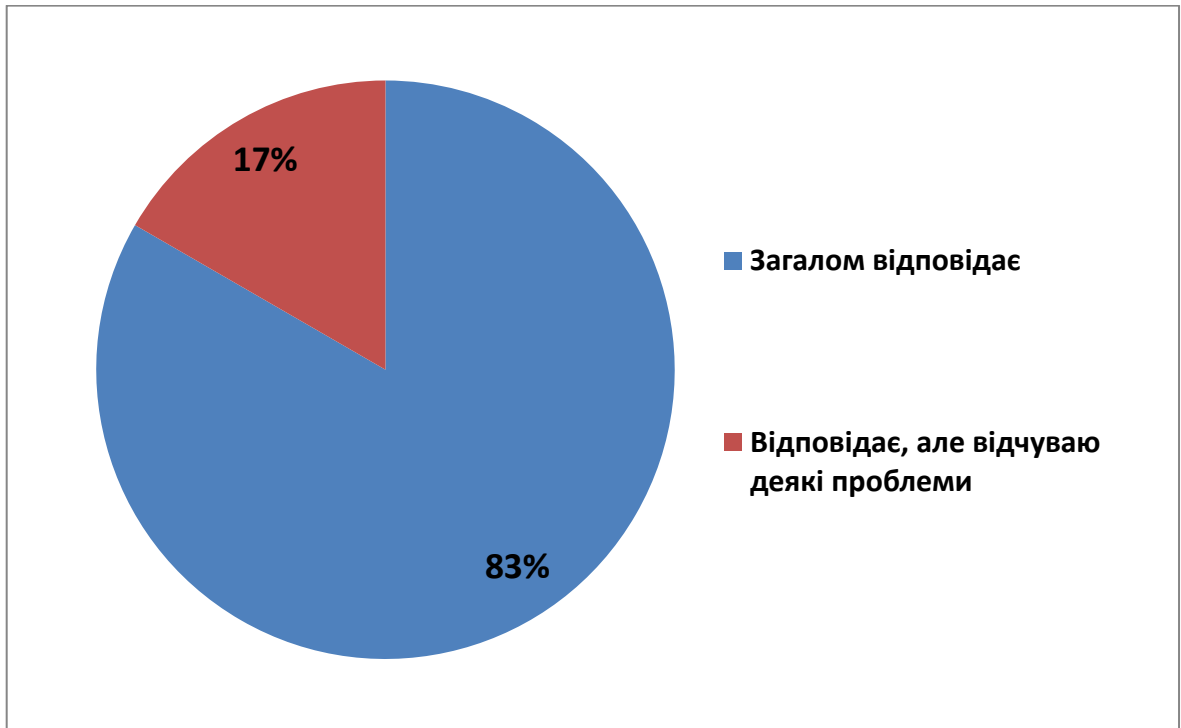
Організатори не ставили за мету деталізувати думку аспірантів стосовно окремих аспектів організації виконання освітньо-наукової програми за спеціальністю 201 «Агрономія», оскільки за невеликої кількості респондентів та індивідуалізації їх навчальних планів це могло вплинути на анонімність опитування.

Результати опитування оголошені й проаналізовані на засіданні вченої ради факультету агротехнологій та екології (протокол № 7 від 23.03. 2023 року) та розміщені на сайті університету.

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

Форма анкети передбачала отримання інформації, що стосується оцінки аспірантами відповідності навчання в аспірантурі їх інтересам, ідентифікації основних проблем, з якими вони зіткнулися, оцінки виконання окремих компонентів освітньо-наукової програми, перспектив залучення до процесів академічної мобільності. Окрім відзначення запропонованих варіантів відповідей аспіранти мали змогу висловити свої міркування та побажання стосовно піднятих в анкеті питань у відкритій формі (дописів).

1. Наскільки навчання в аспірантурі Львівського національного університету природокористування відповідає Вашим очікуванням та інтересам?

Із 6 аспірантів за спеціальністю 201 «Агрономія», від яких отримані відповіді, 5 зазначили, що навчання в аспірантурі загалом відповідає їх очікуванням та інтересам, 1 респондент також надав позитивну оцінку, але вказав, що відчуває деякі проблеми. Варіанти, які вказували б на вищий рівень незадоволення навчанням в аспірантурі, відмічені не були.

Ідентифікації проблем з навчанням присвячено наступне питання анкети.

2. Відзначте основні проблеми, з якими Ви зіткнулися під час навчання в аспірантурі.

Основні проблеми, з якими зіткнулися аспіранти за спеціальністю 201 «Агрономія» під час навчання в аспірантурі

Варіант відповіді	Кількість респондентів	Частка респондентів у загальній сукупності, %
Значних проблем не відчуваю	6	100
Брак часу на навчання (поєднання навчання й зайнятості на роботі)	1	17
Необ'єктивне (упереджене) ставлення з боку окремих викладачів або керівника	-	-
Брак базових знань, отриманих під час навчання на рівні бакалавра та магістра	-	-
Брак творчого натхнення	1	17
Труднощі в комунікації з науковим керівником, викладачами під час дистанційного навчання (слід уточнити які: технічні, організаційні чи суб'єктивні (психологічні?)	-	-
Труднощі з виконанням програми наукових досліджень	-	-

При відповіді на це питання респонденти мали змогу відзначити більш ніж один варіант відповіді.

Загалом всі аспіранти, що навчаються за спеціальністю 201 «Агрономія» вказали, що значних проблем не відчують.

Однак, 1 респондент зазначив, що відчуває брак часу, оскільки йому доводиться поєднувати навчання з зайнятістю на роботі. Слід уточнити, що із 6 аспірантів один навчається на вечірній формі навчання, тобто ця проблема не є випадковою. Цей же респондент, який вказав на проблему з браком часу на навчання, у відповіді на попереднє запитання зазначив, що навчання в аспірантурі загалом відповідає його очікуванням.

Ще один аспірант вказав на брак творчого натхнення, що цілком допустиме в умовах психологічного тиску воєнного часу.

Інші варіанти відповіді щодо проблем, які доводиться долати аспірантам під час навчання, відзначені не були. Це стосується, зокрема, варіантів стосовно необ'єктивного (упередженого) ставлення з боку окремих викладачів або наукового керівника, браку базових знань, отриманих під час навчання на рівні бакалавра та магістра, труднощів з виконання програми наукових досліджень, труднощів в комунікації з науковим керівником та викладачами під час дистанційного навчання.

За наявності труднощів з виконанням програми наукових досліджень конкретизуйте їх характер:

Хоча жоден із респондентів не вказав, що відчуває труднощі з виконанням програми наукових досліджень, аспіранти зазначили, що зовсім відповідних проблем оминати не вдалося. Ймовірно, аспіранти не вважали ці труднощі надто серйозними, однак відзначили наступні варіанти відповідей.

Труднощі з виконанням програми наукових досліджень, з якими зіткнулися аспіранти за спеціальністю 201 «Агрономія»

Варіант відповіді	Кількість респондентів	Частка респондентів у загальній сукупності, %
Труднощі з доступом до наукової літератури (мовні чи технічні?)	2	33
Труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел (мовні чи технічні?)	-	-
Недостатній рівень матеріально-технічної бази для проведення дослідів, експериментів, розрахунків	-	-

Із шести двоє аспірантів відзначили труднощі з доступом до наукової літератури, відзначивши в дописі, що йдеться про брак літератури за темою дисертації. У дописі один респондент вказав на новизну тематики дисертаційного дослідження й відповідний брак наукової літератури

3. Як Ви оцінюєте співпрацю з наступними суб'єктами та структурами, підтримку з їх боку

Важливою для успішного освітньо-наукового процесу є комунікація аспіранта з усіма залученими суб'єктами та структурними одиницями. Всебічна

підтримка з їхнього боку є запорукою успішного навчання та виконання наукової програми здобувача вищої освіти третього (освітньо-наукового) ступеня вищої освіти.

Результати опитування (кількість відповідей / %)

Суб'єкт, структура	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Для мене це не принципово (не контактую)
Науковий керівник	5 / 83	1 / 17	-	-	-
Кафедра, на якій виконуєте дисертаційну роботу	4 / 66	2 / 34	-	-	-
Відділ аспірантури і докторантури	4 / 66	2 / 34	-	-	-

Усі респонденти відзначили свою задоволеність співпрацею з науковим керівником, з кафедрою, на якій виконують дисертаційну роботу, а також – комунікацією з відділом аспірантури та докторантури, призначення якого – здійснювати інформаційний супровід аспіранта впродовж всього періоду навчання.

Зазначте пропозиції щодо удосконалення співпраці з суб'єктами та структурами, контакти з якими для Вас важливі

Аспіранти мали можливість розкрити свої міркування стосовно покращання комунікації з окремими суб'єктами.

Респонденти схвально відгукнулись, озвучивши міркування як «все загалом добре», «добре, так тримати».

Прозвучала пропозиція про створення методичних рекомендацій/довідника з роз'ясненнями різних аспектів навчання в аспірантурі.

4. Зазначте, якою мірою Ви задоволені змістом та рівнем викладання наступних блоків дисциплін

Аспіранти дали доволі високу оцінку змісту та рівню викладання обов'язкових дисциплін (як загальної, так і професійної підготовки), відзначивши відповіді «Цілком задоволений» та «Загалом задоволений».

Детальнішу інформацію можна почерпнути з дописів у відповідь на запитання:

Результати опитування (кількість відповідей / %)

Блок дисциплін	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Важко відповісти (не всі дисципліни вивчали)
Загальної підготовки (філософія, наукова іноземна мова, психологія і педагогіка вищої школи)	3 / 50	3 / 50	-	-	-
Дисципліни професійної підготовки (без вибірових)	4 / 66	2 / 34	-	-	-

Зазначте Ваші зауваження чи пропозиції щодо викладання окремих дисциплін, про які йдеться у п. 4 анкети

Усі респонденти не зазначили якихось конкретних пропозицій, вказавши, що зауважень немає тощо. Один аспірант запропонував формувати контент дисциплін у тіснішому зв'язку з тематикою дисертаційного дослідження.

5. Чи задоволені Ви переліком запропонованих вибірових дисциплін та організацією їх вибору?

Респонденти дали високу оцінку переліку запропонованих їм вибірових дисциплін та організації їх вибору, оскільки 5 опитаних відзначили варіант

відповіді «Загалом задоволений (-а)» і 1 – «В основному задоволений (-а), але доцільні певні покращання». На момент опитування усі аспіранти вже визначилися з переліком цих дисциплін.

Аспіранти мали можливість сформулювати певні зауваження чи пропозиції стосовно вибіркового переліку дисциплін:

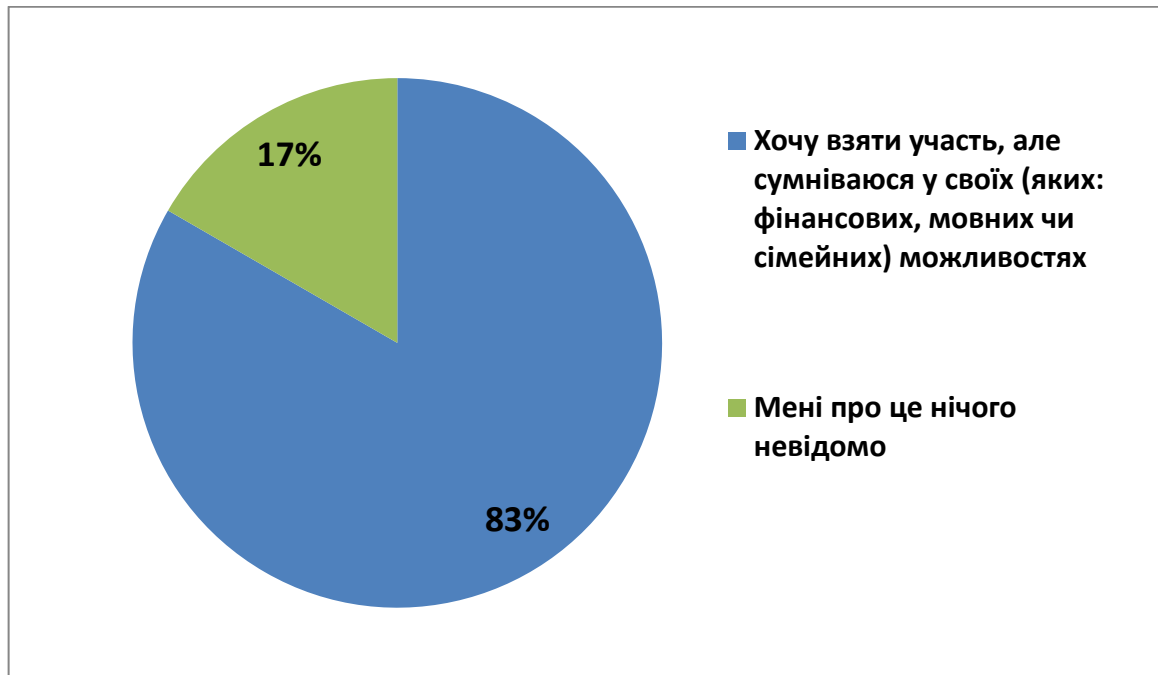
Зазначте Ваші пропозиції для удосконалення переліку вибіркового переліку дисциплін та організації їх вибору

У дописах до цього пункту анкети 3 аспірантів не зазначили якихось зауважень чи пропозицій, написавши, що все організовано добре, зауважень немає тощо.

Ще кілька дописів схвально оцінюють перелік вибіркового переліку дисциплін: «Добре, що є можливість вибирати дисципліни, це дуже важливо у сучасному освітньому процесі», «Перелік сформований вдало».

Одному респонденту виявилось доволі складно відповісти на дане питання, оскільки наразі вибірково дисципліни ним ще не вивчалися.

6. Як Ви оцінюєте можливості власного долучення до міжнародної академічної спільноти, у тому числі участь у програмах міжнародної академічної мобільності для аспірантів?

Створення можливостей долучення здобувачів ступеня доктора філософії до міжнародної академічної спільноти виступає важливим елементом організації навчання в аспірантурі. Розуміючи важливість відповідних контактів для набуття низки компетентностей, передбачених освітньо-науковою програмою, аспіранти все ж досить стримані в оцінці перспектив їх практичної реалізації. Тому 5 респондентів зазначили, що хочуть взяти участь у відповідних контактах і програмах (до яких відноситься й участь у програмах міжнародної академічної мобільності), але сумніваються у своїх можливостях. Один із опитуваних вибрав варіант відповіді «Мені про це нічого невідомо».

7. Чи розумієте Ви зміст поняття «академічна доброчесність»?

Академічна доброчесність стає невід'ємною частиною освітньо-наукового процесу, а її порушення – загрозою для кожного здобувача вищої освіти та науково-педагогічного працівника.

Результати опитування про рівень обізнаності аспірантів із проблематикою академічної доброчесності свідчать, що усі респонденти свідомі щодо правил академічної доброчесності, академічної етики та розуміють цінності навчання та наукових здобутків. 100 % респондентів вказали на відповідь «Вважаю, що так».

8. Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі загалом (у доповнення до наведених вище пропозицій)

На завершення анкети респондентам надали можливість висловити додаткові міркування щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі, сформулювавши відповідний допис.

Поряд з репліками «Пропозицій немає», «Все добре, змінювати, на мою думку, нічого не потрібно» отримано допис «Необхідно подбати про розширення можливостей стажування за кордоном, організувати наукову практику на базі провідних наукових (навчально-наукових) центрів відповідно до тематики дисертаційних досліджень».

ВИСНОВКИ

В опитуванні взяли участь усі 6 респондентів, яким були надіслані анкети, що свідчить про розуміння здобувачами ступеня доктора філософії їх ролі в удосконаленні організації навчання в аспірантурі, відповідальність у цьому плані. За змістом окремих дописів складно чітко ідентифікувати позицію респондента, однак такі огріхи (кількість їх незначна) загалом типові для соціологічних опитувань. Результати опитування дали змогу встановити оцінку респондентами (особами, які навчаються в аспірантурі у 2023 році) якості та організації навчання в аспірантурі за спеціальністю 201 «Агрономія».

Усі респонденти загалом позитивно оцінили відповідність навчання в аспірантурі їх очікуванням та інтересам. Один респонденті зазначив, що відчуває брак часу, оскільки йому доводиться поєднувати навчання з зайнятістю на роботі. Слід уточнити, що із 6 аспірантів один навчається на вечірній формі навчання, тобто ця проблема не є випадковою. У відношенні до таких здобувачів важливо забезпечити індивідуальний підхід в оцінці виконання освітньої складової, застосовувати дистанційні методи навчання, максимально поповнювати контент дисциплін матеріалами в електронній формі. Ще один аспірант вказав на брак творчого натхнення, що цілком допустиме в умовах психологічного тиску воєнного часу.

Жоден з опитуваних не вказав, що відчував необ'єктивне (упереджене) ставлення з боку окремих викладачів або наукового керівника, брак базових знань, отриманих під час навчання на рівні бакалавра та магістра, труднощі з виконання програми наукових досліджень, труднощі в комунікації з науковим керівником та викладачами під час дистанційного навчання. Це можна розглядати як результат належної організації навчального процесу на відповідному рівні вищої освіти.

Рецензенти відзначили труднощі з доступом до наукової літератури. Брак наукової літератури пов'язують з новизною тематики дисертаційного дослідження. Вирішення проблеми доцільно пов'язувати з удосконаленням методики виконання аспірантами їх досліджень. Як свідчить практика, повне вирішення цих проблем неможливе, а завдання їх мінімізації доцільно покласти на наукових керівників.

Усі респонденти відзначили свою задоволеність співпрацею з науковим керівником, з кафедрою, на якій виконують дисертаційну роботу, а також – комунікацією з відділом аспірантури та докторантури.

Результати опитування засвідчили високу оцінку респондентами змісту та рівня викладання дисциплін обов'язкового циклу. Загалом позитивною є оцінка

респондентами переліку запропонованих вибіркових дисциплін та організацією їх вибору.

Результати опитування підводять до висновку про необхідність удосконалення діяльності щодо створення можливостей для долучення здобувачів ступеня доктора філософії до міжнародної академічної спільноти, їх участі у програмах академічної мобільності, зокрема шляхом інформування аспірантів про перспективи та переваги. Загалом, аспіранти свідомі щодо необхідності залучення до міжнародної академічної спільноти та висловлюють бажання приймати участь у програмах академічної мобільності.

Варто відмітити належний рівень обізнаності аспірантів із проблематикою академічної доброчесності: усі здобувачі ступеня доктора філософії за спеціальністю 201 «Агрономія» свідомі щодо правил академічної доброчесності, академічної етики та розуміють цінності навчання та наукових здобутків.

Як пропозиція з боку аспірантів щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі сформульована думка: «Організувати наукову практику на базі провідних наукових (навчально-наукових) центрів відповідно до тематики дисертаційних досліджень». Інших пропозицій не надходило.

Оприлюднюючи цей звіт на сайті університету, його виконавці будуть вдячні за пропозиції щодо удосконалення змісту анкети та процедури опитування. Просимо направляти такі пропозиції у відділ аспірантури та докторантури Львівського національного університету природокористування.

АНКЕТА

Шановний аспіранте (аспірантко)!

Львівський національний університет природокористування просить Вас надати оцінку рівню та організації навчання в аспірантурі ЛНУП, допомогти нам з'ясувати проблеми у цій сфері.

Опитування анонімне! Його результати будуть представлені в узагальнюючому вигляді та використані для удосконалення освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії, організації навчання в аспірантурі.

1. Наскільки навчання в аспірантурі Львівського національного університету природокористування відповідає Вашим очікуванням та інтересам?

- загалом відповідає
- відповідає, але відчуваю деякі проблеми
- важко відповісти
- відповідає лише частково
- я розчарований (-а)

2. Відзначте основні проблеми, з якими Ви зіткнулися під час навчання в аспірантурі

- значних проблем не відчуваю
- брак часу на навчання (поєднання навчання й зайнятості на роботі)
- необ'єктивне (упереджене) ставлення з боку окремих викладачів або керівника
- брак базових знань, отриманих під час навчання на рівні бакалавра та магістра
- брак творчого натхнення
- труднощі в комунікації з науковим керівником, викладачами під час дистанційного навчання (слід уточнити які: технічні, організаційні чи суб'єктивні (психологічні?).
- труднощі з виконанням програми наукових досліджень

За наявності труднощів з виконанням програми наукових досліджень конкретизуйте їх характер:

- труднощі з доступом до наукової літератури (мовні чи технічні?)
- труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел (мовні чи технічні?)
- недостатній рівень матеріально-технічної бази для проведення дослідів, експериментів, розрахунків

Уточніть зміст проблем (-и), з якими Ви зіткнулися:

3. Як Ви оцінюєте співпрацю з наступними суб'єктами та структурами, підтримку з їх боку

Суб'єкт, структура	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Для мене це не принципово (не контактую)
Науковий керівник					
Кафедра, на якій виконуєте дисертаційну роботу					
Відділ аспірантури і докторантури					

Зазначте пропозиції щодо удосконалення співпраці з суб'єктами та структурами, контакти з якими для Вас важливі

4. Зазначте, якою мірою Ви задоволені змістом та рівнем викладання наступних блоків дисциплін:

Блок дисциплін	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Важко відповісти (не всі дисципліни вивчали)
Загальної підготовки (філософія, наукова іноземна мова, психологія і педагогіка вищої школи)					
Дисципліни професійної підготовки (без вибіркового)					

Зазначте Ваші зауваження чи пропозиції щодо викладання окремих дисциплін, про які йдеться у п. 4 анкети

5. Чи задоволені Ви переліком запропонованих вибіркового дисциплін та організацією їх вибору?

- загалом задоволений (-а)
- в основному задоволений (-а), але доцільні певні покращання
- не задоволений (-а)
- важко відповісти

Зазначте Ваші пропозиції для удосконалення переліку вибіркового дисциплін та організації їх вибору

6. Як Ви оцінюєте можливості (наявні чи у перспективі) власного долучення до міжнародної академічної спільноти, у тому числі участь у програмах міжнародної академічної мобільності для аспірантів?

- вже брав (-ла) участь у таких контактах або запланував (-ла) їх
- хочу взяти участь, але сумніваюся у своїх (яких: фінансових, мовних чи сімейних) можливостях
- мене це не цікавить
- мені про це нічого не відомо

7. Чи розумієте Ви зміст поняття «академічна доброчесність»?

- вважаю, що так
- частково (важко відповісти)
- ні

8. Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі загалом (у доповнення до наведених вище пропозицій)

Щиро дякуємо за надані відповіді!